

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

21.03.2016 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

24 часа

✓ **Томислав Дончев: Не спираме обществени поръчки заради недостиг на средства в държавата**

Правителството не спира обществени поръчки заради недостиг на средства в държавата. В началото на годината приходите в хазната дори са по-високи спрямо заложените в бюджета. Това коментира пред БНР вицепремиерът Томислав Дончев.

"Нито една от спрените обществени поръчки някой си е позволявал да коментира полезността и нуждата от това, което трябва да се достави, изгради и т.н. Проблемът е друг – ако по отношение на всяка една от процедурите витаят каквито и да е било съмнения с различна степен на обосноваване, може би не е работа на администрацията да реагира, но пък е работа на политическото ръководство да даде адекватна реакция на подобни възникнали съмнения", заяви Дончев.

За всяка една от спрените обществени поръчки има техническо и формално основание да бъде спряна, каза още той.

"Това не е нито първият, нито някакъв уникален случай със спиране на обществени поръчки. Обществени поръчки са спирани и преди това. В тази конкретна ситуацията спирането се обагри много политически и се натовари емоционално, по причина, че задача за част от големите поръчки, около които имаше съмнения, беше дадена от министър-председателя.

Тази практика, която се използва в момента, е безспорно необходима, но наред с това е и опасна, доколкото натовазва политическото ръководство с едни свръхочаквания. Утре на някой няма да му хареса някаква процедура по някакви негови съображения, и ще има натиск към съответния министър или към ръководител на дадено ведомство или към министър-председателя да спре поръчката и затова подобна практика е до голяма степен необичайна.

Именно по тази причина това, което правя аз в момента, това, което беше направено на ръчен режим на режим на механично управление от министър-председателя и министрите, да се превърне в рутинен ангажимент на самите администрации, които в крайна сметка е редно да го правят. Когато има нещо нередно – да реагират.

Фокусът на усилията ни е да открием грешките не когато са се случили, а преди да се случат, защото тогава няма щета. Освен това дисциплинацията ефект е много по-силен", посочи той.

По повод конфликтите между ГЕРБ и ДСБ, Дончев изрази мнение, че той няма да има пряко отношение като чиста работна атмосфера в правителството. "Ритъмът и режимът в кабинета са изключително работни. На ниво политически емоции ситуацията е съвсем различна. Това, което се случи, не бих казал, че е нещо изненадващо и ново.

Лошо е, когато политическата истерия се превърне в норма, което се случва последните седмици и месеци. В политиката трябва да има сблъсък, критичен тон, дебат, но това е различно от перманентна политическа истерия, от това не печели никой – нито политическите сили, които се опитват да докажат всяка, че е по-добра от другата, най-малко печели гражданинът", подчерта той.

Относно възможността за предсрочни избори, Томислав Дончев заяви, че ако някой има чисто политически интерес от едни предсрочни избори, надявайки се да подобри резултата си, това е ГЕРБ. "В същото време на нас се пада ролята да сме търпеливи и да укрепим ситуацията такава, каквата е. Предсрочните избори не са изгодни за страната особено сега", заяви Томислав Дончев.

Според негощетите от бежанската криза са по-скоро политически и свързани със сигурн

✓ Томислав Дончев: Спирането на обществените поръчки е борба със задкулисието

На 13 август БНБ ще обяви поименно капиталовия недостиг за всяка банка, ако бъде открит при прегледа на активите и стрес тестовете. Резултатите от оценката ще бъдат вписани в 11 - страничен формуляр по образец на ЕЦБ, обявен на сайта на централната банка. От него става ясно, че евентуален капиталов недостиг ще се оценява в реалистичен и песимистичен вариант при стрес тестовете.

В публичната бланка ще се запишат още и лошите кредити, вкл. и такива, които са определени като такива по време на оценката. Тя ще съдържа и детайлна информация за най-рисковите портфейли на банката, като задължително ще се проверява извадка от 10-те най-големи кредита на съответния трезор. Общите резултати от стрес теста ще се обявят в отделен формуляр.

Труд

✓ "Стратфор": Бокова е най-подходящия кандидат за генерален секретар на ООН

Ирина Бокова притежава всички необходими качества за генерален секретар на ООН. Това се посочва в нов анализ на американския аналитично-разузнавателен център „Стратфор“. Негов автор е Дик Рош, бивш ирландски министър и два мандата евродепутат от ALDE. В нейното политическо семейство влиза и Движението за права и свободи. Той е категоричен, че Бокова е най-подходящият кандидат за поста.

"Ако не се случи нещо непредвидено, изглежда че Ирина Бокова е на добри позиции да смени ЮНЕСКО с поста на генерален секретар на ООН – тя има енергията, опита и нужните контакти сред „електората“ в Обединените нации", пише Рош.

„Г-жа Бокова, която е от България, покрива изискването за „регионална ротация“, но, което е по-важно, тя е жена със солидна автобиография. Нейният житейски опит минава по моста между Изтока и Запада“, пише Рош, който напомня за поетите преди близо 20 години ангажменти на Генералната асамблея на ООН за повече разнообразие на високия пост по отношение на пол и произход.

Авторът припомня част от професионалната ѝ биография, като посочва, че е била временно изпълняващ поста министър на външните работи през 1996 г. и „в това си качество предложи кандидатурата на страната си за членство в ЕС“.

Припомняме, Бокова вече се забърка в скандал заради професионалното си CV, тъй като в турбулентния период около краха на кабинета „Виденов“ НС така и не е гласувал назначаването ѝ на поста външен министър на мястото на Георги Пирински. Това е нещо, което не беше ясно посочено в биографията ѝ и беше коментирано от западни медии като опит за „поразкрасяването“ ѝ.

„Според процедурите за избор, всички пет членки на Съвета за сигурност имат правото на вето върху кандидат за поста генерален секретар. Г-жа Бокова е добре подготвена, за да прескочи това препятствие. През годините, тя изгради добри отношения с основните сили, избегна „подводните камъни“ и се ориентира добре в понякога бурните води“, пише Рош.

Той припомня ролята ѝ за това ЮНЕСКО да не се забърка в политически скандали. Според ирландския ексминистър, отдадеността на Ирина Бокова на сегашната ѝ позиция може да се превърне и в проблем за нея – докато не изтече мандатът ѝ в края на годината, няма да разгръща кампанията си: „Тя желае да избегне компрометиране на сегашния си пост по какъвто и да е начин. Докато другите кандидати ще агитират открито“.

Сред „другите“ се посочват четирима мъже и две жени – от Македония, Словения, Черна гора, Португалия, Хърватия и Молдова. „Макар тези кандидати да имат сериозен диапазон от персонални качества и политически опит, никой от тях не покрива всички изисквания както Бокова е категоричен е Дик Рош. Той е на мнение, че най-сериозният ѝ конкурент вече е „хвърлил кърпата“. Това е бил не друг, а еврокомисарят Кристалина Георгиева. Според бившия евродепутат от ALDE, срещу Бокова по това време е имало опит за „негативна медийна кампания“, който обаче се провалил и показал силата на характера на тихия иначе началник на ЮНЕСКО.

✓ МОН отпуска 1,5 млн. лева за сигурност в училищата

1 500 000 лева ще отпусне Министерството на за гарантиране сигурността в българските държавни училища, съобщава пресцентърът на ведомството. Това е заложено в проекта на националната програма "Достъпно и сигурно училище", чието утвърждаване от Министерския съвет предстои, се уточнява в текста, цитиран от bTV.

Причината за новия модул „Сигурност“ са „зачестилите случаи на физическа агресия, проблеми с наркоразпространението в и около училищата“.

Повече камери и бариери

Проектите може да са свързани с изграждане на система за контрол на достъпа - чрез електронни карти или физически бариери-турникети, които обаче да са съобразени с изискванията за достъпна архитектурна среда

МОН ще приема и проекти за изготвяне на сигнално-известителна система за охрана на сгради, покриваща рисковите зони - минимум вход, изход и общите части, паник бутон за връзка с охранителна фирма. За едно проектно предложение можели да бъдат отпуснати до 30 000 лв. с ДДС.

Програмата разрешава и кандидатстване за охрана чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център на входовете, изходите, общите части на сградата, както и на прилежащите им дворове и/или спортни площадки.

Очаква се по този модул в 35 училища да бъде реализирано цялостно проектиране и изграждане на система за контрол на достъпа, сигнално-известителна система и система, осигуряваща наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център; в 14 училища - система за контрол на достъпа, в други 14 - монтиране на сигнално-известителна система и в 16 училища - на система за наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център.

Повече достъпност

Проектите по програмата „Достъпно и сигурно училище“ могат и да осигуряват достъпна среда на децата и учениците със специални образователни потребности в страната.

През учебната 2015/2016 година с физически увреждания са 1332 деца. Общият брой деца и ученици със специални образователни потребности в държавните училища е 4164, от тях с физически увреждания - 486.

Всяко училище има право да кандидатства по всички дейности по програмата. Проектите трябва да се представят в едномесечен срок от обнародването на решението на Министерски съвет за програмата.

Сега

✓ Данъчното бреме у нас е с 40% по-тежко в сравнение със САЩ

"Барометър за реформи" измери с колко изостават България и ЕС от Щатите

Общата данъчна тежест в ЕС е с над 50% по-висока, отколкото в САЩ, и това е една от основните причини за изоставането на европейската икономика. Специално в България данъчното бреме е малко под средното за ЕС, но в сравнение със САЩ е с 40% по-тежко. Това разкрива "Барометър за реформи" - новото проучване на Конфедерацията на европейския бизнес BUSINESSEUROPE. Основният извод в него е, че страните от Евросъюза трябва да правят реформи и да се откажат от неразумното харчене, вместо да се опитват да запълват бюджетните пробойни с вдигане на данъци.

България страда от типичните за Стария континент проблеми, заради които ЕС губи състезанието с другите големи икономики и най-вече със САЩ. Това са значително по-високите данъци и осигуровки, огромните и растящи социални разходи и застаряването на населението, става ясно от доклада на BUSINESSEUROPE. Той откроява още един фактор, който дърпа назад европейския бизнес - скъпата енергия. Цените на тока, които плащат предприятията в ЕС, са над 2.5 пъти по-високи спрямо тарифите за американските компании.

Данните от пролетния "Барометър за реформи" разкриват, че България е на път да загуби едно от малкото си предимства пред другите страни от ЕС - ниските данъци. През последните години разликата между нас и ЕС се топи. През 2009 г. общото данъчно-осигурително бреме за Евросъюза е било 50.3%, а в България - само 39.5 на сто. През 2014 г. вече има значително сближаване, като средно за ЕС данъчната тежест е спаднала до 48.2%, а у нас се е покачила до 42.1 на сто, което се дължи основно на непрекъснатото вдигане на минималната заплата и осигурителните прагове, но и на въвеждането на нови налози като данъка върху лихвите от депозити.

Специална глава в анализа на BUSINESSEUROPE е посветена на застаряването на населението - процес, който в ЕС се очаква да бъде много по-драматичен, отколкото в САЩ. Влошаването на демографската картина - все повече пенсионери, все по-малко работещи - има сериозни финансови последици. Свиването на активното население означава, че ще се плащат все по-малко данъци и осигуровки, а ще растат разходите, свързани с пенсии и социални помощи, от каквито най-често се нуждаят възрастните хора. Тъкмо за това са необходими спешни мерки, свързани с пазара на труда, ученето през целия живот и пенсионните системи.

В САЩ близо 60% от хората на възраст над 25 години продължават да се образоват и квалифицират, докато в ЕС едва 45% участват в някакъв вид обучение. А у нас "Ученето цял живот" си остава повече лозунг без особено покритие - процентът на учещите в следстудентска възраст е много нисък. И тук препоръката на евробизнеса е ясна - правителствата трябва да наблегнат на образованието на хората от всички възрасти, вместо да раздават помощи за безработни.

ЛАВИНА

Очаква се разходите, свързани със застаряването на населението в ЕС, да се увеличат от 19% от БВП през 2015 г. до 26% през 2050 г. В САЩ нарастването ще е от 13.1% на 18% за същия период. Делът на разходите за обществено здравеопазване на хората над 65 години ще скочи от 46% днес до почти 62% през 2050 г.

✓ 4 университета искат изследователски статут

Критериите за получаването му тепърва ще се определят

Четирите най-силни в научно отношение висши училища у нас ще кандидатстват за статут на изследователски университети, показва проверка на "Сега". Това са Софийският университет "Св. Климент Охридски", Техническият университет - София, Медицинският университет - София и Химикотехнологичният и металургичен университет. Това означава и допълнителна акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация.

С наскоро приети промени в закона за висшето образование, въвеждащи нов модел на финансиране на вузовете, бяха регламентирани и нов тип висши училища - изследователските. Те трябва да отговарят на същите условия като обикновените университети - да обучават по-широк кръг специалности от професионални направления - в поне 3 от 4-те основни научни области, да разполагат с материална база, с академичен състав на основен трудов договор, който да води поне 50% от лекциите и т.н., плюс новодобавеното изискване да разполагат и със система за защита на интелектуалната собственост. Заедно с това обаче те трябва да дават "значим принос за развитието на важни обществени области чрез върхови научни постижения" и да имат "високи резултати от научноизследователска дейност". Критериите за това допълнително ще се уточняват в акт на МС. Изследователските университети би следвало да получават и повече средства.

Ректорът на ТУ-София проф. Георги Михов коментира, че задължително ще кандидатства за изследователски статут, тъй като това произтича от позицията на университета му на едни от най-добрите у нас. Подобни намерения са изразявали и МУ-София, както и ХТМУ.

ПРИЗНАНИЕ

"Приветстваме новия модел на финансиране, стимулиращ университетите да повишат качеството и количеството на научните си изследвания, защото не може да има качествено висше образование без сериозни собствени научни изследвания", коментираха от СУ. Оттам заявиха, че подобни висши училища заслужават не само повече средства, а и престижа, който един такъв статут ще им даде. "СУ е на първо място по научни резултати сред българските университети (над 25% на сто от цялата научна продукция на висшите училища) и затова ще предприеме необходимите стъпки за преобразуването му в изследователски университет", заявиха оттам.

✓ 4200 младежи ще кандидатстват за 50 млн. лв. за свой бизнес

50 млн. лв. ще бъдат заделени по оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" за младежи, които искат да започнат собствен бизнес. Според прогнозите сумата се очаква да стигне за 4200 младежи, обясниха от социалното министерство пред "Сега". От ведомството на Ивайло Калфин се аргументират с "идентифицирана необходимост и засиления интерес" от страна на безработните младежи до 29 г. Парите обаче ще се използват като допълнение за привличане на финансов ресурс - от институции и от частни инвеститори.

За европейски средства ще могат да кандидатстват още "Фонд мениджър на финансови инструменти в България" ЕАД и Националният осигурителен институт. От разясненията на социалното министерство обаче не се разбира за какво точно ще се използват средствата, нито размерът им. Държавното дружество бе създадено, за да играе ролята на фонд на фондовете при прилагането на финансови инструменти по всички оперативни програми. Финансови инструменти по "Развитие на човешките ресурси" се предвижда да се използват за развитие на предприемачеството и подобряване достъпа до стартов капитал с акцент върху младежкото предприемачество и в подкрепа на развитието на социалната икономика и социалното предприемачество. За каква точно програма или мярка ще вземе пари фондът, не е ясно.

НОИ също ще може да вземе пари от оперативната програма, но и тук конкретика липсва. Подчинените на Калфин обясниха само, че средствата ще се използват във връзка с предстоящата реформа в експертизата за работоспособността на хората с увреждания. Тя предвижда замяна на настоящите ТЕЛК комисии с два типа нови - комисия за медицинска експертиза и за експертиза на работоспособността. Един от вариантите е НОИ да организира и ръководи дейността за оценка на работоспособността на лицата в трудоспособна възраст, като осъществява експертни, контролно-методически и консултативни функции. "Определянето на конкретен финансов ресурс и обхвата на подкрепата за НОИ по линия на оперативната програма са предмет на допълнителни задълбочени анализи, след като реформата за усъвършенстване на експертизата за работоспособността на хората с увреждания в работоспособна възраст придобие окончателен вид", пишат от МТСП.

✓ Кабинетът ще продава приоритетно товарните превози на БДЖ

В списъка на фирмите за спешна приватизация влизат "Овча купел", фондовата борса и Пловдивския панаир

За поредна година Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) ще се опита да продаде приоритетно четири дружества - "БДЖ - Товарни превози", "Овча купел", "БФБ-София" и "Международен панаир - Пловдив". Това е записано в плана на ведомството на Емил Караниколов за 2016 г., публикуван тези дни. Той почти по нищо не се различава от очакванията на агенцията за предходните няколко години, плановете за които просто се презаписват от година на година.

Намеренията на агенцията са да получи от продажби 86.9 млн.лв. от около 34 сделки. Тъй като това е прогноза, която може да се промени, очакваните постъпления може да са повече или по-малко, застраховат се от АПСК. Заложена сума все пак е по-голяма от очакваните през миналата година 52.2 млн. лв.

Към момента ведомството работи по проекта за продажба на държавния дял в капитала на фондовата борса. За това ще се търси стратегически инвеститор - голям борсов оператор. Целта е да се създадат предпоставки за развитие на фондовия пазар, за увеличаване на интереса на чуждите инвеститори и повишаване на капитализацията на пазара, обясняват от Агенцията за приватизация.

С пълна пара тече и подготовката за сделката на годината - евентуалната продажба на БДЖ "Товарни превози". От приватизацията вече са определили екип за изготвяне на анализ на правното състояние на дружеството. Въпреки че към момента няма дори неофициални кандидати, от АПСК заявяват, че приходите от продажбата ще намалят свръхзадълженията на холдинг БДЖ.

От Агенцията за приватизация предупреждават, че сделките и приходите зависят от трудната икономическа и финансова среда у нас. Проблем пред продажбите е и понижената инвестиционна активност, декларират експертите на Емил Караниколов.

Както всяка година, така и през тази натиск ще има и заради влошеното финансово състояние на някои от фирмите, пуснати за продажба. Липсата на сговор между отделните институции също ще пречи. Отсъствието на диалог не веднъж е посочвано сред най-големите проблеми на агенцията, която често се оплаква от трудната комуникация с отделните министерства.

КОНТРОЛ

АПСК чака постъпления от 3.5 млн. лв. от следприватизационен контрол, е записано в плана за 2016 г. За сравнение през миналата очакваните суми бяха по-големи - 5 млн. лв. В ход са процедури за публична продажба на активи на дружества, които не са спазили приватизационните си ангажименти. Кой са те обаче, не се посочва.

Таблица:

Списък на по-значимите проекти за продажба от АПСК през 2016 г. :

Дружество Държавно участие (%)

1.	"Българска фондова борса"	50.05
2.	"БДЖ -Товарни превози"	100
3.	"Военно издателство"	100
4.	ВМТ "Орбита"	98.63
5.	"Институт по маркетинг"	100
6.	"Международен панаир - Пловдив"	49.63
7.	"Монтажи"	100
8.	"Овча купел"	100
9.	"Плод и зеленчук"	100
10.	"Русалка" към Министерството на туризма	100
11.	"Сапи"	100
12.	"Свободна безмитна - Бургас"	19.45

[Инвестор.бг](#)

✓ Туристически панаир ще представя България в центъра на Москва през юни

Отбелязва се 30% ръст на записванията за България по данни на Асоциацията на руските туроператори

Ще бъде организиран туристически панаир за представяне на България в центъра на Москва през юни. Това бе договорено на среща между министър Ангелкова, Олег Сафонов и Владимир Черников, ръководител на Департамента за национална политика, междурегионални връзки и туризъм на град Москва, съобщиха от туристическото министерство.

Руската страна ще съдейства за осигуряване на централна локация в столицата, където на открито ще можем да представим възможностите за туризъм, които страната ни предлага.

Николина Ангелкова и ръководителят на Федералната агенция по туризъм на Русия Олег Сафонов откриха българския щанд на едно от най-големите изложения за руския пазар – Интурмаркет в Москва.

България е разположена на най-централната локация на едно от най-големите туристически изложения за руския пазар – Интурмаркет, което се провежда от 19 до 22 март.

Данните за ръст в търсенето на България на руския туристически пазар бяха потвърдени и от Мая Лумидзе, председател на Асоциацията на руските туроператори, която също разговаря с министър Ангелкова. Според нея към момента се наблюдава 30% увеличение на ранните записвания за страната ни, а много туроператори, които до сега са работили на други пазари се пренасочват към нея. Към момента заявление за акредитация за работа с България са направили 30 нови туроператора.

Министър Ангелкова информира, че все по-голям интерес има и към специализирания телефон, който бе разкрит в началото на февруари за руския пазар. Запитванията по него до момента са ориентирани предимно към повече подробности за маршрути, цени на услуги, оферти за културно-познавателен туризъм и др. Руските клиенти проявяват все по-голям интерес не само към традиционните форми на масов туризъм – летен и зимен, но и към специализираните оферти – балнео, спа, фестивален, пешеходен, голф, гурме, еко-, селски туризъм и много други.

„Интурмаркет“ се организира със съдействието на Федералната агенция по туризъм, Федералната агенция по въздушен транспорт, Руската хотелиерска асоциация и други водещи структури в сектора. През 2015 г. в изложението участваха 1 450 компании от 138 страни и всички руски региони, а посетителите бяха над 80 000. България се представя за 11-а поредна година на изложението.

✓ Предлагат финансиране на проекти за интернет и в детските градини

Планира се в 30 на сто от яслите и детските градини да бъдат внедрени модерни технологии в образователния процес

Министерството на образованието и науката предлага разширяване на започналото през 2015 г. въвеждане на високи технологии в образованието с включване и на детските градини в националната програма "Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование", съобщи от пресцентъра на министерството.

В проекта, публикуван за обсъждане на сайта на ведомството, се предвижда възможност 200 училища да получат средства за нови компютри.

Ще бъде осигурена интернет свързаност на всички училища. Програмата ще подкрепя проекти за внедряване на различни ИКТ иновации - смарт класни стаи, управленски информационни системи, видеообучение в 20 пилотни училища.

Планира се в 30 на сто от яслите и детските градини да бъдат внедрени модерни технологии в образователния процес, като бъдат обучени 10 процента педагогически специалисти.

За целта е предвиден бюджет от 7,5 млн. лева.

Една от целите на програмата е осигуряване на единна опорна високоскоростна мрежа между 28 регионални комуникационни центъра, което да позволи в един момент всички училища и детски градини да се включат към най-близката точка на мрежата.

Статистиката за последните години показва, че по-малко от 35 на сто от училищата разполагат с техника на средна възраст по-малко от 5 години в компютърните кабинети. В първата година на пилотния проект бяха включени 40 училища.

✓ Русе става координационен център по проекти за туризма от Дунавската стратегия

Там ще заработи звено за туристическите проекти на 14 държави

Русе става координационен център по проектите в туризма за всички 14 държави от Дунавския регион. В крайдунавския град се създава българо-румънски Технически секретариат по приоритетна област 3 на Дунавската стратегия.

България и Румъния са съкоординатори в сферата на туризма и културата, а звеното за подпомагане на дейността по нея за целия Дунавски регион вече ще бъде ситуирано в Русе, съобщиха от Министерството на туризма.

Първа стъпка за създаването на представителството бе подписването от министъра на туризма Николина Ангелкова и кмета на Русе Пламен Стоилов на договор за безвъзмездно предоставяне на помещение за офис на секретариата.

За събитието дойде и държавният секретар на Министерството на регионалното развитие и публичната администрация на Румъния Чезар Соаре.

"Този секретариат ще се ползва от всички страни по Дунавската стратегия, а това ще ни помогне да засилим още повече подготовката на съвместни инициативи в туризма", каза министър Ангелкова.

Тя допълни, че така ще има още по-голям фокус върху туризма в региона, а това може да бъде използвано и за ускоряване на работата по създаването на бранд Дунав.

Откриването на секретариата е резултат от сътрудничеството между Министерството на туризма, Министерството на регионалното развитие и публичната администрация на Румъния и Русе, стана ясно от думите на министъра. Създаването му е съвместна инициатива, като през септември 2015 г. българската страна пое ангажимент за практическото ѝ осъществяване.

Със средства от техническата помощ от Европейския съюз Министерството на туризма ще осигури наемането на служителите и цялостната координация по функционирането на офиса. Очаква се до месец звеното да започне да функционира пълноценно и да стане генератор на нови инициативи.

Дунавската стратегия не е финансов инструмент и не разполага с отделен бюджет, но Министерството на туризма вече се възползва от възможностите на трансграничните програми с Румъния и Сърбия.

По двете програми то е подало общо пет проектни предложения (2 по България – Румъния и 3 по България – Сърбия). Общата им стойност надхвърля 1,7 млн. евро, като Министерството си партнира с различни организации от Сърбия и Румъния.

По трансгранична програма „Дунав“ министерството участва също като партньор в две проектни предложения на обща стойност над 3,3 млн. евро. Ако те бъдат одобрени за финансиране, България ще си партнира с Австрия, Германия, Румъния, Сърбия и Хърватия.

Единият от тези проекти е свързан със създаването на система от т. нар. обсерватории за събиране на туристическа информация в Дунавския регион. През лятото на 2015 г. бе подписано писмо за намерения с генералния секретар на Световната организация по туризъм за създаването на тези туристически обсерватории.

✓ Агенцията за заверка на агросубсидиите може да заработи през 2016 г.

От 2006 до 2015 г. за избора за сертифициращ орган са похарчени 8,7 млн. лв., каза Десислава Танева

Новата агенция за заверка на евросубсидиите за фермерите може да заработи през 2016 г. като звено към Министерството на земеделието и храните. Това каза по време на парламентарния контрол агроминистърът Десислава Танева.

Припомняме, че всяка година министерството избираше външен одитор (сертифициращ орган) за заверката на изплатените евросредства за сектора. Това е задължително условие на Европейската комисия за усвояването на субсидиите. През 2014 г. и 2015 г. се наложи министерството да се договаря пряко с одиторите след многократни провали на търговете.

В бъдеще тази дейност ще бъде възложена на Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ към агроминистерството.

„За 2016 г. този сертифициращ орган ще започне да работи. Предвиждат се 22 служители, част от тях със специална квалификация“, каза министърът в отговор на питане от депутатата Светла Бъчварова (БСП).

От 2006 до 2015 г. за избора на сертифициращ орган за евросредствата са похарчени 8,7 млн. лв.

Средната стойност на годишните разходи е 772 хил. лв. Обществената поръчка, приключена миналата година, е с най-ниската стойност от 2006 г. насам – 347 хил. лв., обясни Танева.

Според нея новото звено към министерството ще осигури много по-голяма устойчивост за начина на разходване на средствата и контрола.

Все пак разходите за заверките по сумите ще са по-високи от похарчените през миналата година 347 хил. лв., заяви Танева

✓ 2015 – най-силната за пазара на труда от 2008 г. насам

Над половин милион души съставляват неизползваем ресурс в икономиката, имат ли обаче търсените от работодателите качества, питат икономисти

Преди дни НСИ публикува обобщените си годишни данни за 2015 г. от наблюдението на работната сила, които показват, че миналата година е била най-силната за пазара на труда от началото на кризата. Броят на заетите се е увеличил с 50 500 през миналата година спрямо ръст с 46 500 през 2014 г., а коефициентът на заетост се е покачил с 1,1 процентни пункта до 49,1% (за населението на 15 и повече години). Коефициентът на заетост вече изпреварва стойността си от 2007 г. и ако този темп на създаване на нови работни места продължи и през 2016-2017 г., има голяма вероятност тази или следващата година да достигне най-високото си ниво въобще (50,8% през 2008 г.).

Това, което е притеснително, е, че има няколко групи, които не участват в създаването на новата заетост:

1/ хората с основно образование – коефициентът на заетост в тази група се запазва непроменен спрямо 2014 (20,8%), а броят на заетите дори намалява;

2/ хората с начално и по-ниско образование – коефициентът и тук остава без промяна от 2014 (11,4%), а работните места се свиват;

3/ младежите на 15-24 г. – при тях заетите намаляват с 9 500 спрямо 2014 г., а коефициентът на заетост се смъква до 20,3% през 2015 г. спрямо 20,7% предходната година.

Паралелно с увеличената заетост в икономиката през 2015 г. се наблюдават други два положителни процеса – намаление както на безработицата, така и на икономическата неактивност.

При безработицата се отчита спад на броя на безработните със 79 400 през 2015 г. – най-големият до момента (откакто започва да се съставя статистиката за работната сила през 2003 г.). Макар и основната причина за спада на безработицата да е новата заетост, част от обяснението се крие и в демографските процеси, т.е. в ежегодния спад на населението.

Коефициентът на безработица също бележи рекорден спад миналата година, с 2,3 процентни пункта. Коефициентът на безработица намалява във всички групи по възраст и образование с изключение на тези с начално и по-ниско образование, където се покачва до 43,1% (спрямо 42,7% през 2014 г.), въпреки че броят на безработните леко се свива дори и в тази група.

Това, което трябва да се отбележи като изключително положителна динамика в данните, е, че намаляват както краткосрочно, така и дългосрочно безработните. Разбира се, тук не знаем до каква степен намалението е заради демографските процеси или заради намирането на работа във всяка група, но е факт, че спадът на безработните е равномерно разпределен между краткосрочно и дългосрочно безработните. Все пак, безработните с престой извън заетост над 2 години, макар и да намаляват с близо 20 000 миналата година, остават най-многобройната група в редиците на безработните – около 40% от всички безработни са именно такива дългосрочно незаети, като техният дял дори се покачва спрямо 2014 г. (когато са били 38% от всички).

Както беше отбелязано по-горе, друга положителна тенденция през 2015 г. е, че икономически неактивните (тези, които нито работят, нито търсят активно работа) също намаляват – с 15 900 души, като броят на обезкуражените намалява с 19 200 за годината. Прави впечатление, че намалението на неактивните е дошло именно от тези, които желаят да работят, но по някаква причина не търсят активно работа (най-често – обезкураженост, т.е. липса на вяра, че могат да си намерят

работата). Реално точно тази част от неактивните - желаещите да работят, заедно с безработните, показват неизползвания ресурс на трудовия пазар. За 2015 г. техният сбор през 2015 г. е около 561 000 души.

Към момента изглежда, че положителните тенденции на пазара на труда ще продължат и през 2016 г., тъй като този пазар следва с известно закъснение тенденциите в производството. А съвкупното производство миналата година изненада с доста по-висок ръст от очакваното, като БВП реално се увеличи с 3% спрямо очаквания за не повече от 2% в началото на годината.

Отворените данни за свободните работни места на Агенцията по заетостта също показват, че оживлението на пазара на труда продължава и в началото на 2016 г. Към 17 март 2016 г. свободни са 15 313 работни места, като техният брой показва продължаващо нарастване спрямо данните за февруари (15 152) и януари (11 291). Претеглена към броя на свободните работни места по различните обяви, средната брутна заплата за свободните работни места в страната на база 8-часов работен ден е 599 лв. при 536 лв. през август 2015 г. Т.е. видно е, че и тенденцията на чувствително покачване на заплащането, която наблюдавахме през 2015 г., продължава и през 2016 г., включително и заради поредното вдигане на минималната заплата от началото на 2016 г. (с 40 лева до 420 лв.).

Големият въпрос, от който ще зависи продължаващото подобрене на пазара на труда, е каква част от тези над половин милион души, които са неизползваният ресурс в икономиката, имат търсените от работодателите качества, умения и образование, т.е. доколко те са „продаваеми“ на трудовия пазар. Всяко бъдещо повишение на заетостта или намаление на безработицата и неактивността ще зависят именно от отговора на този въпрос.

Банкеръ

✓ Петте стени пред „реформата Москов“

Едва ли здравният министър д-р Петър Москов е хранил илюзии, че пътят към прокламираната от него здравна реформа ще бъде постлан с рози. Но реформаторът едва ли е очаквал и обратното - почти всички започнати от него нормативни промени да срещнат яростен отпор от страна на болниците, пациентите, медиците, фармацевтичния бизнес и аптекарите. Не на последно място, Москов получи много тежък удар от съдебната власт. И той едва ли ще е последен, след като нововъведенията на здравния министър се движат по ръба на законността, а в този сектор има доста експерти, знаещи как да отстояват интересите (и инвестициите) си. Ако Москов иска да се измъкне „сух“ от сегашната патова ситуация, той ще трябва да преодолее пет стени, които могат всеки момент да се срутят отгоре му и да го изпратят в политическия миманс, преди да е успял да приложи интензивното си лечение върху здравеопазването ни.

На първо място е необходимо радикално настроеният министър с всички средства и много компромиси да намери начин да убеди лекарското съсловие да подпише редовен Национален рамков договор за 2016-а. На прима виста проблемът е на здравната каса, но провалът на преговорите удари най-вече върху реномето и намеренията на дипломирания анестезиолог. Така нареченият служебен договор, който по ирония на съдбата влиза в сила от 1 април, е бомба със закъснител. Исканите от лекарите 131.5 млн. лв. за първична медицинска помощ бяха редуцирани до 127.8 млн. лв., а това веща искри по трасето. Ако, или по-скоро „когато“, лимитите за обеми и цени в извънболничната и болничната помощ бъдат превишени, надзорът на осигурителния фонд еднолично ще решава как да ги коригира. Районните каси ще проверяват внезапно лечебниците, ако те предсрочно са достигнали месечните си лимити, а спестените средства няма да бъдат прехвърляни към бюджета за следващ месец. Дейностите над квотата ще се плащат единствено при наличието на пари. Касата все пак е направила отстъпки, като е увеличила броя на направленията, профилактичните прегледи и изследванията, но дали това ще е достатъчно?

Всъщност най-сериозният проблем в служебния договор и бариера №2 пред Москов си остава въвеждането от 1 юни на пръстовия идентификатор, заради който лекарите отказаха да парафират контракта. Като основание за въвеждането в играта на отпечатъците касата посочва чл.63, ал.1 от Закона за здравното осигуряване, който гласи, че фондът изгражда информационна система с регистър на осигурените лица, включващ уникален идентификационен номер (УИН). Медици се шегуват, че докато приемат пациенти в безсъзнание, ще им „лепват пръста“. Други с основание отбелязват, че е невъзможно да съпоставяш пръстови отпечатъци, без да имаш актуализирана и верифицирана база данни от тях, а касата определено не разполага с такава. При тази ситуация ще настане пълен хаос и никой няма да разбере кой е лекуван и за какво ще се харчат парите от осигуровките ни.

Освен това Комисията за защита на личните данни на практика обезсмисли пръстовия идентификатор, като постанови, че ако откажем да се чекираме като кандидат-емигранти в САЩ, можем да го направим по досегашния начин с ЕГН или специален номер от регистъра на НАП. Така че заради цялата галимация лични лекари, специалисти, поликлиники и болници ще хвърлят по 300 лв. на парче новозакупени четци, които може и никога да не използват. В този аспект е необяснимо упорството на здравното ведомство, което незнайно защо си е наумило, че точно това е начинът да се спрат злоупотребите и източването на средства в системата.

Третата стена пред реформата на министър Москов е прословутото решение за разделянето на медицинската помощ на отделни пакети, което тепърва ще му създава много главоболия. След решението на Конституционния съд да отмени текста от Закона за здравното осигуряване, регламентиращ основния и допълнителния пакет, министерството има твърде малко време, за да се поправи. На този етап ни бе предложен преходен вариант на наредба за здравните услуги, в който има само основен пакет от дейности по каса, разделен на четири - първична медицинска помощ, специализирана извънболнична помощ, дентална извънболнична медицинска помощ и болнична помощ. В него е заложена идеята за клинични пътеки, клинични процедури и амбулаторни процедури, незабавния и отложения прием на пациента и комплексното лечение при онкологичните заболявания. Основният конфликт при медицинските пакети обаче изглежда неразрешим - как пациенти, плащащи едни и същи суми за здравно осигуряване, ще бъдат третирани по различен начин само защото диагнозата им е административно нанесена в едната или другата графа.

На този етап и Националната здравна карта хич я няма. Върховният административен съд отмени методиката за изработване на областните здравни карти, която се предвиждаше да влезе в сила от 1 април. Магистратите постановиха, че това е подзаконен нормативен акт, който е трябвало да бъде обнародван в "Държавен вестник", а здравното министерство не го е направило в необходимия срок. Кое означава, че в съда могат да „гръмнат“ всички областни карти, барабар с Националната здравна карта. По този начин статуквото с разпределението на болничните легла и отделения в различните региони ще си остане същото и здравната каса няма да може да избира сама с кои лечебници да сключва договор. Според председателя на Сдружението на частните болници д-р Николай Болтаджиев нова здравна карта няма да има, тъй като методиката ѝ е направена така, че да се закриват болници, а не да се помага на пациентите.

"При условие че се смяташе, че ще има Здравна карта и нови критерии, по които да сключват болниците договори с касата, предимство щяха да имат тези, които имат спешно отделение. На няколко държавни болници по този начин щеше да им бъде гарантирано финансиране. Оттам насетне всички общински и повечето частни болници, на базата на този критерий, щяха да бъдат закрити", обясни Болтаджиев. Точно частният сектор и общинските лечебници се противопоставиха на подготвяното преназначаване на болничния пазар, а когато 90% от българските клиници са „против“, значи проблемът е наистина сериозен. На този етап алтернативата пред Москов и подчинените му е да започнат процедурата от нулата - с мотиви към методиката, обществено обсъждане, обнародване в "Държавен вестник" и едва след това нови областни здравни комисии, които да пренапишат документа.

За месец септември пък е предвидено новото излъчване на мелодрамата, наречена "ценови коридор". Първоначално той бе гласен за декември 2015-а, но тези планове срещнаха отпор от страна на пациентските организации заради реалната опасност между 500 и 600 лекарства да спрат да се плащат от здравната каса. Намеренията са пациентите да не доплащат повече от 60% от стойността на най-евтиното лекарство от дадена група, а ако болният иска по-скъп илач, да си го плаща напълно. Като цяло идеята е да се стимулира изписването на по-евтини лекарства, така че пациентите да не доплащат нищо или минимално, но май ще се получи точно обратното. Като изключим заигравката с правото на свободен избор, цялата здравна система се оказва „зелена“ за промяната. Аптеките не разполагат с необходимия софтуер, лекарите не знаят какво да изписват, а фармакомпаниите преосмислят пазарното си присъствие. Междувременно фармацевти заявиха, че е по-добре да се въведе задължителен режим на генерично заместване за частично покритите от бюджета на касата лекарства, за да се намали доплащането на пациентите.

Като че ли ценовият коридор се измести по-скоро в посока на идеята изписването на изцяло платените от здравната каса медикаменти да става задължително по международно непатентно наименование (INN), а не по търговска марка. И макар че и това нововъведение май ще се отложи за септември, в този случай консенсусът изглежда по-възможен. Министерството вероятно ще се съгласи със съображенията на фармацевти и лекари, че е необходимо да се направи изключение за биологичните продукти, имunosупресорите за трансплантирани пациенти, инхалаторните медикаменти за астма, инсулините и лекарствата с тесен терапевтичен прозорец. Но твърдо на дневен ред е въпросът как ще си поделят отговорността лекари и фармацевти при една нежелана лекарствена реакция след изписване на медикамент по активно вещество? Според председателя на Националната аптечна камара Антон Вълев пациентът трябва има право на избор. По думите му лекарят е специалист по диагнозите, докато фармацевтът е специалист по лекарствата. Само че в един момент побратимите от медицинското съсловие май ще са принудени да си разменят ролите.